

ΝΤΥΣΙΕΛ Χάμστ

Μετάφραση
Ανδρέας Αποστολίδης

Το γέριακι
της Μάλλτας

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Σπέιντ και Άρτσερ

Το πιγούνι του Σαμ Σπέιντ ήταν μακρύ και θεληματικό, ένα V που προεξείχε κάτω από το αντίστοιχο V του στόματός του. Τα ρουθούνια του ήταν τραβηγμένα μέσα και σχημάτιζαν ένα ακόμα μικρότερο V. Τα καστανόγκριζα μάτια του ήταν μισόκλειστα. Το μοτίβο του V το συναντούσαμε ξανά στα πλούσια φρύδια του, που ορθώνονταν από τις δίδυμες ζάρες, πάνω από τη γαμψή μύτη του, ενώ τα ανοιχτά καστανά μαλλιά του έπεφταν από τους ψηλούς επίπεδους κροτάφους του σ' ένα σημείο του μετώπου του. Έμοιαζε με ξανθό, συμπαθητικό σατανά.

«Ναι, γλύκα;» είπε στην Έφι Πέριν.

Ήταν μια ψηλόλιγνη, ηλιοκαμένη κοπέλα, που το σκούρο φόρεμά της από λεπτό μάλλινο ύφασμα κολλούσε πάνω της λες και ήταν βρεμένο. Τα μάτια της ήταν καστανά και παιχνιδιάρικα, πάνω στο αστραφτε-

ρό παιδικό της πρόσωπο. Έκλεισε την πόρτα, έγειρε πάνω της και είπε: «Μια κοπέλα θέλει να σε δει. Ονομάζεται Ουόντερλι».

«Πελάτισσα;»

«Φαντάζομαι. Έτσι κι αλλιώς, θα θες να περάσει. Είναι παίδαρος».

«Πες της να κοπιάσει, γλύκα, πες της να κοπιάσει».

Η Έφι Πέριν άνοιξε πάλι την πόρτα προς το εξωτερικό γραφείο και, με το χέρι στην πετούγια, είπε: «Περάστε, μις Ουόντερλι».

«Ευχαριστώ» ακούστηκε μια φωνή τόσο σιγανή, που μόνο η τέλεια άρθρωσή της την έκανε ευκρινή, και μια νεαρή γυναίκα προχώρησε μέσα. Περπάτησε αργά, με προσεκτικά βήματα, κοιτάζοντας τον Σπέιντ με μάτια μπλε, στην απόχρωση του κοβαλτίου, και βλέμμα δειλό και διερευνητικό ταυτόχρονα.

Ήταν ψηλή και αδύνατη, χωρίς την παραμικρή παραφωνία πάνω της. Το σώμα της ήταν ίσιο, με στητό στήθος, μακριές γάμπες, τα χέρια και τα πόδια της λεπτά. Φορούσε δυο αποχρώσεις του μπλε, ταιριαστές με τα μάτια της. Τα μαλλιά της, που εξείχαν σε μπουκλες μέσα από το μπλε καπέλο της, ήταν πυρρόξανθα και τα πλούσια χείλη της πιο κόκκινα. Τα δόντια της πρόβαλλαν λευκά μέσα από το συνεσταλμένο χαμόγελό της.

Ο Σπέιντ σηκώθηκε, υποκλίθηκε και της έδειξε με

το χοντρό του δάχτυλο μια δρύινη πολυθρόνα πλάι στο γραφείο του. Ήταν κοντά στο ένα και ογδόντα πέντε. Οι κυρτοί ώμοι του έκαναν το σώμα του να μοιάζει σχεδόν σαν κώνος, κι έτσι το φρεσκοσιδερωμένο γκρι σακάκι του δεν έστρωνε καλά πάνω του.

Η μισ Ουόντερλι μουρμούρισε ένα «ευχαριστώ» το ίδιο σιγανά όπως πριν και κάθισε στην άκρη της ξύλινης πολυθρόνας.

Ο Σπέιντ βυθίστηκε στην αναπαυτική περιστρεφόμενη πολυθρόνα του, γύρισε λίγο για να τη βλέπει αντικριστά και της χαμογέλασε ευγενικά. Χαμογέλασε χωρίς τα χείλη του να χωριστούν. Όλα τα V του προσώπου του επιμηκύνθηκαν.

Ο ήχος της γραφομηχανής της Έφι Πέριν έφτανε από δίπλα παρά την κλειστή πόρτα. Από κάποιο γειτονικό γραφείο ακουγόταν ο θόρυβος μιας ηλεκτρικής συσκευής. Πάνω στο γραφείο του Σπέιντ ένα αποτσίγαρο κάπνιζε ανάμεσα σε μια στοίβα από άλλα σβησμένα. Σκόρπιες στάχτες φαινονταν εδώ κι εκεί στην κίτρινη επιφάνεια του γραφείου του, στο πράσινο στυλόχαρτο και στα χαρτιά που υπήρχαν πάνω του. Από ένα παράθυρο με κουρτίνα, ανοιχτό λίγα εκατοστά, έμπαινε από την αυλή ένα ρεύμα αέρα που μύριζε ελαφρά αμμωνία. Το αεράκι παρέσερνε εδώ κι εκεί τις στάχτες.

Η μισ Ουόντερλι παρακολουθούσε τις γκρι νιφάδες

να αναδεύονται. Το βλέμμα της ήταν ανήσυχο. Τα πόδια της ακουμπούσαν σταθερά στο πάτωμα, σαν να ετοιμαζόταν να σηκωθεί. Φορώντας τα σκούρα γάντια της, έσφιγγε μια επίπεδη τσάντα στα γόνατά της.

Ο Σπέιντ έγειρε πίσω στην πολυθρόνα του και ρώτησε: «Σε τι μπορώ να σας εξυπηρετήσω, μις Ουόντερλι;».

Πήρε μια ανάσα και τον κοίταξε. Ξεροκατάπιε και είπε βιαστικά: «Θα μπορούσατε...; Σκέφτηκα... μήπως...». Δάγκωσε το κάτω χείλος με τα αστραφτερά δόντια της και δεν είπε τίποτα. Μόνο τα σκούρα μάτια της μιλούσαν ικετευτικά.

Ο Σπέιντ χαμογέλασε και έγνεψε σαν να την κατανοούσε, το ύφος του ήταν ευχάριστο, σαν να μην συνέβαινε τίποτα σοβαρό. «Καλύτερα να μου τα πείτε όλα από την αρχή» έκανε «κι ύστερα θα μιλήσουμε για το τι πρέπει να κάνουμε. Ας πάμε όσο πιο πίσω γίνεται».

«Σ' αυτά που έγιναν στη Νέα Υόρκη τότε;»

«Μάλιστα».

«Δεν ξέρω πού τον γνώρισε. Εννοώ πού τον γνώρισε στη Νέα Υόρκη. Είναι πέντε χρόνια μικρότερή μου –είναι μόνο δεκαεπτά ετών– και δεν έχουμε τους ίδιους φίλους. Δεν ήμαστε ποτέ πολύ συνδεδεμένες, όπως είναι συνήθως οι αδελφές. Η μαμά κι ο μπαμπάς είναι στην Ευρώπη. Θα πεθάνουν αν το μάθουν. Πρέπει να τη φέρω πίσω πριν επιστρέψουν».

«Μάλιστα».

«Επιστρέφουν την πρώτη του μήνα».

Το βλέμμα του Σπέιντ ζώηρεψε. «Άρα, έχουμε δυο βδομάδες» είπε.

«Δεν ήξερα τι είχε κάνει, μέχρι που έλαβα το γράμμα. Τρελάθηκα». Τα χείλη της τρεμόπαιξαν. Τα χέρια της έσφιξαν την τσάντα. «Φοβόμουν να πάω στην αστυνομία μήπως είχε κάνει τίποτα, από την άλλη όμως ανησυχούσα μήπως της είχε συμβεί κάτι και ήθελα να πάω. Δεν είχα κανέναν να συμβουλευτώ. Τι μπορούσα να κάνω;»

«Τίποτα, φυσικά» είπε ο Σπέιντ. «Μετά όμως ήρθε το γράμμα».

«Ναι, και της έστειλα τηλεγράφημα, ζητώντας της να επιστρέψει σπίτι. Το έστειλα εδώ, ποστ ρεσάντ. Ήταν η μόνη διεύθυνση που μου έδωσε. Περίμενα μια ολόκληρη βδομάδα, αλλά απάντηση δεν πήρα, ούτε είχα κάποιο άλλο νέο της. Στο μεταξύ, η ημερομηνία επιστροφής της μαμάς και του μπαμπά όλο και πλησιάζει. Έτσι, ήρθα στο Σαν Φρανσίσκο για να την πάρω. Της έγραψα ότι ερχόμουν. Δεν έπρεπε, έτσι δεν είναι;»

«Ίσως όχι. Δεν είναι πάντοτε εύκολο να ξέρεις τι πρέπει να κάνεις. Δεν τη βρήκατε;»

«Όχι. Της έγραψα ότι θα έμενα στο Σεντ Μαρκ και την παρακάλεσα να έρθει και να μ' αφήσει να της μιλήσω, ακόμα κι αν δεν σκόπευε να επιστρέψει σπίτι

μαζί μου. Δεν ήρθε όμως. Περίμενα τρεις μέρες, κι όχι μόνο δεν φάνηκε, αλλά δεν μου έστειλε ούτε το παραμικρό μήνυμα».

Ο Σπέιντ κούνησε καταφατικά το ξανθό κεφάλι του, συνοφρυώθηκε με ύφος ανθρώπου που συμπάσχει κι έσφιξε τα χείλη του.

«Ήταν τρομερό» είπε η μις Ουόντερλι, προσπαθώντας να χαμογελάσει. «Δεν άντεχα να κάθομαι και να περιμένω έτσι άσκοπα, χωρίς να ξέρω τι της είχε συμβεί ή τι μπορεί να της συνέβαινε εκείνη την ώρα». Έπαψε να προσπαθεί να χαμογελάει κι ανατρίχιασε. «Η μόνη διεύθυνση που είχα ήταν στο ταχυδρομείο. Της έγραφα κι άλλο γράμμα. Χθες πήγα στο ταχυδρομείο. Έμεινα μέχρι που βράδιασε, αλλά δεν την είδα. Πήγα ξανά σήμερα το πρωί, και πάλι δεν είδα την Κορίν, είδα όμως τον Φλόιντ Θέρσμπι».

Ο Σπέιντ κούνησε πάλι το κεφάλι του. Είχε πάψει να είναι συνοφρυωμένος· έδειχνε έντονο ενδιαφέρον.

«Δεν μου είπε βέβαια πού είναι η Κορίν» συνέχισε με απελπισμένο ύφος η κοπέλα. «Το μόνο που δέχτηκε να μου πει ήταν ότι είναι καλά και ευτυχισμένη. Πώς όμως να τον πιστέψω; Τα ίδια δεν θα μου έλεγε έτσι κι αλλιώς;»

«Ασφαλώς» συμφώνησε ο Σπέιντ. «Αλλά μπορεί και να είναι αλήθεια».

«Το ελπίζω και το εύχομαι» αναφώνησε. «Αλλά

δεν είναι δυνατόν να επιστρέψω σπίτι έτσι, χωρίς να την έχω δει, χωρίς να έχω μιλήσει μαζί της τουλάχιστον από το τηλέφωνο. Αρνήθηκε να με πάει να τη δω. Είπε ότι εκείνη δεν θέλει να με δει. Δεν το πιστεύω. Μου υποσχέθηκε να της πει ότι με είδε και να την έφερνε –αν το ήθελε– το βράδυ στο ξενοδοχείο. Ήταν βέβαιος ότι δεν θα ήθελε. Μου υποσχέθηκε ότι αν εκείνη δεν ήθελε, τότε θα ερχόταν αυτός. Μου...»

Σταμάτησε κι έφερε το χέρι στο στόμα της, καθώς άνοιξε η πόρτα.

Ο άντρας που άνοιξε την πόρτα έκανε ένα βήμα μέσα και είπε «Ω, συγγνώμη!», έβγαλε βιαστικά το καπέλο του και αποχώρησε με βήματα προς τα πίσω.

«Δεν πειράζει, Μάιλς» του είπε ο Σπέιντ. «Έλα μέσα. Μις Ουόντερλι, από εδώ ο κύριος Άρτσερ, ο συνεργάτης μου».

Ο Μάιλς Άρτσερ μπήκε ξανά στο γραφείο, έκλεισε την πόρτα πίσω του σκύβοντας ελαφρά και χαμογελώντας στη μις Ουόντερλι, ενώ ταυτόχρονα έκανε μια ακαθόριστη ευγενική χειρονομία με το καπέλο στο χέρι του. Ήταν μετρίου αναστήματος, γεροδεμένος, με φαρδιές πλάτες, χοντρό λαιμό, ροδαλό, χαρωπό πρόσωπο, με θεληματικό σαγόνι και λίγες γκριζες τρίχες στα περιποιημένα μαλλιά του. Είχε περάσει τα σαράντα όσο ο Σπέιντ τα τριάντα.

«Η αδελφή της μις Ουόντερλι το έσκασε από τη Νέα Υόρκη με κάποιον ονόματι Φλόιντ Θέρσμπι. Βρίσκονται εδώ. Η μις Ουόντερλι συνάντησε τον Θέρσμπι κι έχει ραντεβού μαζί του απόψε. Ίσως φέρει και την αδελφή της. Αν και το αντίθετο είναι πιο πιθανό. Η μις Ουόντερλι θέλει να τη βρούμε, να την απομακρύνουμε από τον τύπο και να τη φέρουμε στο σπίτι της» είπε ο Σπέιντ και κοίταξε τη μις Ουόντερλι. «Σωστά;»

«Ναι» απάντησε. Η αμηχανία της, που είχε υποχωρήσει με τα χαμόγελα, τα νεύματα και τις διαβεβαιώσεις του Σπέιντ, επανήλθε κι έκανε τα μάγουλά της να κοκκινίσουν. Κοίταξε την τσάντα στα πόδια της και την πίεσε νευρικά με το δάχτυλό της.

Ο Σπέιντ έκλεισε το μάτι στο συνέταιρό του.

Ο Μάιλς Άρτσερ πλησίασε και στάθηκε στη γωνία του γραφείου. Κι ενώ η κοπέλα κοιτούσε την τσάντα της, αυτός κοίταζε την κοπέλα· τα μικρά καφετιά του μάτια έριχναν το ξεδιάντροπο βλέμμα τους από το σκυμμένο πρόσωπό της στα πόδια της κι αντίστροφα. Ύστερα κοίταξε τον Σπέιντ κι έκανε μια σιωπηλή γκριμάτσα, σαν να σφύριζε με θαυμασμό.

Ο Σπέιντ σήκωσε δυο δάχτυλά του από το μπράτσο της καρέκλας, σε μια συνοπτική ένδειξη προειδοποίησης, και είπε:

«Δεν πρέπει να είναι κάτι δύσκολο. Θα βάλουμε κάποιον στο ξενοδοχείο να πάρει τον τύπο από πίσω

όταν φύγει και θα τον παρακολουθήσουμε μέχρι να μας πάει στην αδελφή σας. Αν έρθει μαζί του και την πείσετε να επιστρέψει, τόσο το καλύτερο. Διαφορετικά –αν η αδελφή σας, αφού την ανακαλύψουμε, δεν θέλει να φύγει–, θα βρούμε έναν τρόπο να τακτοποιήσουμε κι αυτό το θέμα».

«Σωστά» είπε ο Άρτσερ. Η φωνή του ήταν βαριά και τραχιά.

Η μισ Ουόντερλι σήκωσε γρήγορα το κεφάλι της και κοίταξε τον Σπέιντ, ζαρώνοντας το μέτωπό της ανάμεσα στα φρύδια της.

«Ω, πρέπει όμως να είστε προσεκτικοί!» Η φωνή της βγήκε λίγο κατσαρή, επειδή τα χείλη της έτρεμαν από την αγωνία. «Τον φοβάμαι τρομερά· φοβάμαι το τι είναι ικανός να κάνει. Είναι τόσο μικρή και φέροντάς την εδώ από τη Νέα Υόρκη με τέτοιο τρόπο – δεν θα μπορούσε να της έκανε κάτι;»

Ο Σπέιντ χαμογέλασε και χτύπησε τα μπράτσα της πολυθρόνας του.

«Αφήστε το αυτό σ' εμάς» είπε. «Θα βρούμε έναν τρόπο να το χειριστούμε».

«Δεν θα μπορούσε όμως;» επέμεινε.

«Υπάρχει πάντα η πιθανότητα» συμφώνησε δικολαβικά. «Αλλά μπορείτε να μας έχετε εμπιστοσύνη ότι θα το φροντίσουμε».

«Σας έχω εμπιστοσύνη» είπε με ειλικρίνεια. «Θέλω

όμως να ξέρετε ότι πρόκειται για επικίνδυνο άνθρωπο. Ειλικρινά, δεν πιστεύω ότι θα σταματούσε μπροστά σε τίποτα. Δεν πιστεύω ότι θα δίσταζε να... να σκοτώσει την Κορίν, αν σκεφτόταν ότι έτσι θα έσωζε τον εαυτό του. Δεν θα μπορούσε;»

«Τον απειλήσατε καθόλου;»

«Του είπα ότι το μόνο που ήθελα ήταν να γυρίσει η αδελφή μου σπίτι, πριν επιστρέφουν η μαμά κι ο μπαμπάς, για να μην καταλάβουν τι είχε κάνει. Του υποσχέθηκα ότι δεν θα έλεγα κουβέντα αν με βοηθούσε, αλλά αν δεν το έκανε, ο μπαμπάς ασφαλώς θα φρόντιζε να τιμωρηθεί. Δεν... δεν φαντάζομαι ότι με πίστεψε».

«Μπορεί η υπόθεση να λυθεί με γάμο;» ρώτησε ο Άρτσερ.

Η κοπέλα κοκκίνισε και αποκρίθηκε ταραγμένη: «Έχει γυναίκα και τρία παιδιά στην Αγγλία. Η Κορίν μού το έγραψε για να μου εξηγήσει γιατί έφυγε μαζί του».

«Συνήθως έχουν, αλλά όχι αναγκαστικά στην Αγγλία». Έσκυψε να πιάσει χαρτί και μολύβι. «Πώς είναι αυτός ο Θέρσμπι;»

«Ω, είναι περίπου τριάντα πέντε ετών, ψηλός όσο κι εσείς και είτε είναι μελαχρινός από φυσικού του είτε πολύ ηλιοκαμένος. Τα μαλλιά του είναι κι αυτά σκούρα κι έχει πυκνά φρύδια. Μιλάει δυνατά κι απει-

λητικά και είναι οξύθυμος. Δίνει την εντύπωση ανθρώπου... βίαιου».

Ο Σπέιντ, που σημείωνε σ' ένα μπλοκάκι, ρώτησε χωρίς να σηκώσει το βλέμμα του: «Τι χρώμα μάτια;».

«Γκριζογάλανα. Έχει ένα βλέμμα μαλακό, αλλά όχι αδύναμο. Και –ω, ναι– έχει ένα χαρακτηριστικό λακκάκι στο πιγούνι του».

«Είναι αδύνατος, κανονικός ή παχύς;»

«Είναι αρκετά αθλητικός. Έχει φαρδιές πλάτες και περπατάει στητός, θα μπορούσε να πεις κανείς ότι το στιλάκι του είναι στρατιωτικό. Σήμερα το πρωί που τον είδα φορούσε ανοιχτό γκρι κοστούμι και γκρι καπέλο».

«Τι δουλειά κάνει;» ρώτησε ο Σπέιντ, αφήνοντας το μολύβι του.

«Δεν ξέρω. Δεν έχω την παραμικρή ιδέα».

«Τι ώρα θα έρθει να σας δει;»

«Μετά τις οκτώ».

«Εντάξει, μισ Ουόντερλι, θα έχουμε έναν άνθρωπό μας. Θα βοηθούσε αν...»

«Θα μπορούσατε να έρθετε εσείς ή ο κύριος Άρτσερ;» Έκανε μια παρακλητική χειρονομία και με τα δυο της χέρια. «Να χειριστείτε προσωπικά το θέμα. Δεν θέλω να πω ότι ο άνθρωπος που θα στείλετε δεν είναι ικανός, αλλά –ω!– φοβάμαι τόσο μην συμβεί κάτι κακό στην Κορίν. Φοβάμαι τον ίδιο τόσο πολύ. Γί-

νεται; Και... και θα με χρεώσετε φυσικά επιπλέον». Άνοιξε την τσάντα της νευρικά και άφησε δυο εκατονταδόλαρα στο γραφείο του Σπέιντ. «Είναι αρκετά;»

«Ναι» είπε ο Άρτσερ «και θα αναλάβω εγώ προσωπικά την υπόθεση».

Η μισ Ουόντερλι σηκώθηκε και του έτεινε αυθόρμητα το χέρι.

«Ευχαριστώ! Ευχαριστώ!» αναφώνησε κι ύστερα χαιρέτησε τον Σπέιντ, επαναλαμβάνοντας: «Ευχαριστώ!».

«Τίποτα» αποκρίθηκε ο Σπέιντ. «Ευχαρίστησή μας. Θα βοηθήσετε αν συναντούσατε τον Θέρσμπι στην είσοδο του ξενοδοχείου ή αν μένατε λίγο μαζί του στο σαλόνι».

«Θα το φροντίσω» υποσχέθηκε και ευχαρίστησε τους δύο συνεργάτες ξανά.

«Και μην μ' αναζητήσετε» την προειδοποίησε ο Άρτσερ. «Εγώ θα σας βλέπω».

Ο Σπέιντ πήγε με τη μισ Ουόντερλι στην πόρτα του διαδρόμου. Όταν επέστρεψε, ο Άρτσερ έδειξε τα χαρτονομίσματα και γρύλισε με ικανοποίηση:

«Φτάνουν και περισεύουν», ενώ πήρε το ένα από τα δύο και το έχωσε στην τσέπη του γιλέκου του. «Κι έχουν κι αδελφάκια στην τσάντα».

Ο Σπέιντ, πριν καθίσει, έχωσε στην τσέπη του το

άλλο χαρτονόμισμα. «Μην την ξεζουμίσεις. Πώς σου φάνηκε;»

«Κούκλα! Και μου λες να μην την ξεζουμίσω» κάγχασε ο Άρτσερ, ξαφνικά χωρίς κέφι. «Μπορεί να την είδες πρώτος, αλλά εγώ μίλησα πρώτος». Έβαλε τα χέρια στις τσέπες κι έκανε στροφή στα τακούνια του.

«Έχει ζουμί μαζί της, αλλά μπορεί να μπλέξεις». Ο Σπέιντ χαμογέλασε σαν λύκος, δείχνοντας ολόκληρη τη σειρά των δοντιών του. «Μυαλό όμως διαθέτεις, μεγάλος άνθρωπος είσαι...» Άρχισε να στρίβει τσιγάρο.

Ο Ντάσιελ Χάμετ γεννήθηκε στο Μέριλαντ των ΗΠΑ το 1894. Γιος του Ρίτσαρντ Χάμετ και της Άνι Μποντ Ντάσιελ, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το σχολείο στα δεκατέσσερά του, προκειμένου να βοηθήσει οικονομικά την οικογένειά του. Έκανε διάφορες δουλειές και κατέληξε να εργάζεται ως ιδιωτικός ντετέκτιβ στο Πρακτορείο Πίνκερτον.

Η πρώτη του αστυνομική ιστορία, την οποία υπέγραψε με το ψευδώνυμο Πίτερ Κόλινσον, δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Black Mask* τον Οκτώβριο

του 1923. Πρωταγωνιστής των αστυνομικών μυθιστορημάτων του που ακολούθησαν (*Ο κόκκινος θερισμός* ήταν το πρώτο) ήταν ο Κοντινένταλ Οπ, ένας αρχετυπικός ντετέκτιβ. Το 1929 ο Χάμετ δημιούργησε έναν νέο ήρωα, τον Σαμ Σπέιντ, τον πρωταγωνιστή του θρυλικού *Γερακιού της Μάλτας*. Το συγκεκριμένο βιβλίο έχει συναρπάσει πολλές γενιές αναγνωστών, ενώ θρυλική είναι η μεταφορά του στη μεγάλη οθόνη (πρώτη φορά το 1931). Έως το 1934 εξέδωσε επίσης τα μυθιστορήματα: *Η κατάρα των Ντέιν*, *Γυάλινο κλειδί* και *Ο αδύνατος άντρας*. Έκτοτε δεν κυκλοφόρησε κανένα άλλο μυθιστόρημά του, αλλά έγραψε σενάρια για τον κινηματογράφο (μεταξύ των οποίων και η διασκευή του *Γυάλινου Κλειδιού*).

Ασχολήθηκε έντονα με τον πολιτικό ακτιβισμό, και το 1937 έγινε μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος. Με την υγεία του σοβαρά επιβαρυμένη από το αλκοόλ και το κάπνισμα, ζώντας τα τελευταία χρόνια του ως ερπμίτης, πέθανε στη Νέα Υόρκη, στις 10 Ιανουαρίου του 1961.

ISBN:978-618-03-1305-5

9 786180 313055

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 81305